

Eco-TIRAS
International
Association of River
Keepers

A.O. Asociația
Internațională
a Păstrătorilor Rîului
"Eco-TIRAS"

Post and office address: Str. Teatrală 11A, Chișinău MD 2012, Moldova
Tel. /Fax: (+373-22) 225615, E-mail: ecotiras@mtc.md
<http://www.eco-tiras.org> Fiscal Code: 1012620005971

DECLARAȚIA
Consiliul Coordonator al Asociației Internaționale
a Păstrători Rîului Nistru Eco-Tiras, motivată de creșterii presiunii antropogene asupra
bazinului rîului transfrontalier Nistru

Asociația Internațională a Păstrătorilor Rîului Nistru, reunind peste 50 de organizații neguvernamentale de mediu al bazinul Nistru din Republica Moldova și Ucraina, își exprimă profunda preocupare cu privire la eforturile continue ale Guvernului și reprezentanților marilor afaceri din Ucraina cu privire la dezvoltarea hidroenergetică a Nistrului.

Ultimii ani au demonstrat deficitul crescînd de apă în Nistru din cauza hidro-construcțiilor, pe fondul schimbărilor climatice, generînd aridizarea bazinului nordic al Mării Negre.

Între timp, Cabinetul de Miniștri al Ucrainei, în vara anului 2016, fără coordonarea cu ministerului mediului, a adoptat Programul de dezvoltare hidroenergetică pînă în 2026, ce prevede construirea pe cursul superior al Nistrului a șase centre hidroelectrice, iar în decembrie el publică proiectul Strategiei de dezvoltare energetică a țării pînă în 2035, ce de asemenea prevede construirea în cascadă a șase centrale hidroelectrice în cursul superior al Nistrului. În plus, deja a fost anunțată licitația pentru un studiu de fezabilitate al acestei construcții cu costul de 155mvlm hrivne. Aceasta are loc într-un anturaj cînd capitala Republicii Moldova în ultimii doi ani a cunoscut o amenințare de întrerupere a aprovizionării cu apă potabilă, iar orașul milionar ucrainean Odessa și alte orașe din sudul Ucrainei depind în întregime de furnizarea cu apă potabilă din Nistru.

Fiind sub influența antropogenă puternică, Nistru nu va fi în măsură să ofere același volum de servicii din partea ecosistemului său. De fapt, construcția hidraulică în Ucraina preia aceste servicii de la populația Nistrului de mijloc și inferior, materializîndu-le în hidroenergetică, ce devine proprietatea unui cerc foarte restrîns de oligarhi, ceea ce produce o sărăcire în creștere și o deteriorare calitativă a populației ambelor țări din partea inferioară a fluviului, ceea ce este contrar obiectivelor dezvoltării durabile declarate de Națiunile Unite.

Atragem atenția că, în conformitate cu politicienii internaționali, cursurile de apă transfrontaliere și utilizarea apelor acestora sînt considerate ca fiind o potențială sursă de conflict internațional și, prin urmare, propunem conducerii ambelor țări să întreprindă toate măsurile pentru a evita agravarea situației. Sîntem încrezători că acesta este și interesul Uniunii Europene și comunității internaționale.

Cele mai bune practici internaționale pentru a rezolva unor atare conflicte rezidă în crearea și implementarea a unui acord cuprinzător cu privire la bazin, ceea ce reprezintă baza pentru soluția integrată a tuturor problemelor de gestionare a bazinului hidrografic transfrontaliere. Baza pentru acest lucru deja a fost pusă prin semnarea la 29 noiembrie 2012, la Roma, a Tratatului Bazinal între Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind cooperarea în domeniul păstrării și dezvoltării durabile a bazinului fluviului Nistru.

Atragem atenția autorităților moldovenești asupra lipsei de sens a discutării și încheierii în aceste noi condiții a unui acord interguvernamental cu privire la funcționarea unității hidroelectrice pe Nistru.

Reieșind din experiența internațională, susținem că nu există nici o altă abordare rezonabilă pentru soluționarea crizei transnistrene crescînde, decît următoarea succesiune de acțiuni din partea celor două țări vecine:

1. Ratificarea de către Ucraina și intrarea în vigoare a Tratatului privind bazinul râului Nistru.
2. Crearea, în conformitate cu Tratatul Bazinului, a Comisiei comune a bazinul hidrografic.
3. Transferul funcțiilor de discutare a tuturor problemelor legate de Nistru acestei Comisii.
4. Evaluarea potențialului hidroenergetic al Nistrului, adoptarea și punerea în aplicare a deciziilor informate comune cu privire la gestionarea bazinului, inclusiv planuri de gestionare, bazate pe interesele tuturor utilizatorilor și popoarele țărilor vecine.

Sîntem siguri că intenția conducerii Ucrainei de a crea o cascadă de șase centrale hidroelectrice pe Nistrul superior nu este justificată nici din punctul de vedere de mediu, nici din punct de vedere economic, ea fiind o reală sursă de conflict internațional, de sărăcire a populației și duce la degradarea râului și a ecosistemelor sale, nu respectă principiile recunoscute pe plan internațional de "utilizare echitabilă" a râurilor transfrontaliere, și, prin urmare, ar trebui revizuită.

Noi credem că modalitatea de a îmbunătăți situația, de a soluționa problemele energetice și eficientiza gestionarea Nistrului se regăsesc în întregime în sfera de executare de către părți a obligațiilor asumate în cadrul acordurilor internaționale, bazându-se pe cele mai bune practici internaționale și consolidînd instituțiile naționale democratice, cu participarea reală a societății civile în procesul de luare a deciziilor .

Atragem atenția OSCE, Uniunii Europene și altor instituții internaționale, care conform mandatului sînt interesate în stabilitatea regională în Europa, asupra necesității unei intervenții imediate în vederea obținerii unei soluții durabile pentru problema utilizării Nistrului transfrontalier, pentru a evita escaladarea situației și apariția unui nou focar de conflict în Europa.

*Consiliul Coordonator al Asociației Internaționale
Păstrătorilor Rîului Nistrului Eco-Tiras*

Tel. +373 69121726

E-mail: ilyatrom@mail.ru

www.eco-tiras.org